

RAPORT

DE EVALUARE FINALĂ A PLANULUI DE
ACȚIUNI PENTRU ANII 2024-2025 APROBAT
PRIN HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR.82/2024

PRIVIND IMPLEMENTAREA
PROGRAMULUI DE ÎMBUNĂTĂȚIRI
FUNCIARE ÎN SCOPUL ASIGURĂRII
MANAGEMENTULUI DURABIL AL
RESURSELOR DE SOL PENTRU ANII 2021-
2025 APROBAT PRIN HOTĂRÂREA
GUVERNULUI NR.864/2020

Raportul Comisiei de evaluare finală (...) poate fi vizualizat la linkul -
<https://maia.gov.md/sites/default/files/Documente%20atasate%20Advance%20Pagines/RAPORT%20FINAL%20scanat%20ultima%20variant%C4%83.pdf>

CUPRINS:

Acronime.....	3
I. Introducere	4-21
II. Sumar executiv	22
2.1. <i>Scopul și obiectivele documentului de politici evaluat</i>	22
III. Constatări.....	22
3.1. <i>Rezultatele evaluării</i>	22-32
IV. Concluzii.....	32-33
V. Recomandări.....	33-34
VI. Anexe.....	35-43

ACRONIME

MAIA	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
ANIF	Agencia Națională de Îmbunătățiri Funciare
AIPA	Agencia de Intervenții și Plăți pentru Agricultură
MAC-P/UCIMPA	Proiectul Agricultura Competitivă în Moldova
IFAD	Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor „IFAD”
PLM	Proiectul „Livada Moldovei”

I. Introducere

În ultimii ani, a fost înregistrată intensificarea multiplelor forme de degradare a solului, îndeosebi, a celei prin eroziune.

Conform datelor instituțiilor științifice din domeniu (IP: „IPAPS N. DIMO”), solurile afectate de eroziunea de suprafață ocupă circa 981560 ha inclusiv: cu grad slab de eroziune 558170 ha, moderat – 288070 ha și puternic 135320 ha.

Astfel, comparativ cu solurile neerodate, productivitatea solurilor slab erodate scade cu 20 %, celor moderat erodate se diminuează cu 50 %, iar a celor puternic erodate scade cu peste 70 %. Pierderile anuale de sol fertil prin eroziune sunt foarte mari.

Conform datelor instituțiilor științifice prejudiciul direct și indirect produs de eroziune este de 2,723 miliarde lei. În republică cca 80 % din solurile arabile sunt amplasate pe versanți, prin urmare, lucrările de prevenire și combatere a eroziunii de suprafață este prioritară pentru dezvoltarea durabilă a agriculturii.

Din aceste considerente, prin Hotărârea Guvernului 864/2020 a fost aprobat Programul de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025 și Planul de acțiuni pentru anii 2024-2025 privind implementarea acestuia aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.82/2024.

Prezentul raport reprezintă o evaluare finală, care este realizată în conformitate cu prevederile punctului 44 , subpct.7) din Anexa nr. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 864/2020.

Totodată, comunicăm că în scopul executării Programului de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025 și a Planului de acțiuni pentru anii 2024-2025 a fost aprobate:

- ordinile ANIF nr. nr. 3/2024 și nr. 3/2025 cu modificările prin Ordinul ANIF nr.30/2025 ce aprobă Calendarele activităților întru executarea acțiunilor (măsurilor), nominalizate în Planul de acțiuni pentru anii 2024-2025 întru implementarea Programului (...)(<https://maia.gov.md/ro/content/acte-normative-%C8%99i-documente-de-politici-din-domeniul-%C3%AEmbun%C4%83t%C4%83%C8%9Birilor-funciare-%C8%99i-fondului>);

- ordinile ANIF nr. nr. 2/2024 și nr. 2/2025 cu modificările prin Ordinul ANIF nr.29/2025, ce aprobă Programele de instruire/mediatizare a deținătorilor de terenuri agricole privind măsurile de îmbunătățiri funciare, protecția și sporirea fertilității solurilor (<https://maia.gov.md/ro/content/acte-normative-%C8%99i-documente-de->

[politici-din-domeniul-%C3%AEmbun%C4%83t%C4%83%C8%9Bilor-funciare-%C8%99i-fondului\).](#)

Autoritățile/instituțiile publice responsabile de implementarea acțiunilor stabilite în Planul de acțiuni pentru anii 2024-2025 (...), în domeniul îmbunătățirilor funciare sunt:

- Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor „IFAD”;
- Proiectul „Livada Moldovei”;
- Proiectul Agricultură Competitivă în Moldova (MAC-P);
- Agenția Intervenției și Plăți în Agricultură;
- Agenția „Mol silva”;
- I.P. Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului ”N.Dimo”, (reorganizat în prezent în Instituția Publică Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară);
- Universitatea Tehnică din Moldova;
- Universitatea de Stat din Moldova.

Conform indicatorilor de rezultat prezentați semestrial de către autoritățile/instituțiile publice responsabile de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățiri funciare, ANIF, a elaborat semestrial/anual, rapoarte de monitorizare privind gradul de realizare a obiectivelor stabilite în Program.

Rapoartele elaborate pentru anii 2024-2025 pot fi vizualizate pe pagina web.maia@gov.md, rubrica Transparență decizională, Rapoarte (<https://maia.gov.md/ro/content/rapoarte>) și pe pagina [web.anif.gov.md](https://anif.gov.md). (<https://anif.gov.md/transparenata-decizionala/rapoarte/>).

Referitor la realizarea obiectivelor/măsurilor și indicatorilor de rezultat al Programului de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025 și Planul de acțiuni pentru anii 2024-2025, comunicăm următoarele:

Obiectivul nr.1. „Racordarea sistemului de cercetare și învățământ la prioritățile domeniului”.

Acțiunea 1.1. Actualizarea programelor de studii superioare în domeniul agricol prin modernizarea curriculumului și a programelor de studii, corelându-le cu necesitățile pieței muncii și cu prevederile convențiilor internaționale și ale Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 56/2023

Pentru anul 2024-2025 a fost planificat de către Ministerul Educației și Cercetării și Universitatea Tehnică din Moldova, ca indicator de monitorizare, elaborarea Curriculumului și a două programe de studii modernizate.

Referitor acțiunii menționate, UTM relatează că au fost elaborate și actualizate în anii 2024-2025, programe de studii modernizate la licență, disciplina „*Pedologia*”, „*Agrotehnica*” și „*Eroziunea solului*”. Iar pentru Ciclul II masterat a fost inclusă unitatea de curs „Managementul durabil al solului” și a fost modificată actualizată și completată Curriculumul la disciplina „*Biota solului*”, ceea ce MEC și UTM, consideră că sunt tangente cu specialitățile de îmbunătățiri funciare, ingineria mediului și hidroameliorație - **acțiune parțial realizată**.

Acțiunea 1.2. Elaborarea programelor de instruire destinate deținătorilor de terenuri agricole privind măsurile de îmbunătățire funciară, protecția și sporirea fertilității solurilor

ANIF, anual cu suportul entităților responsabile de implementare a acțiunii 1.2, a elaborat și aprobat Calendarele activităților întru executarea acțiunilor (măsurilor), nominalizate în Planul de acțiuni pentru anii 2024-2025 întru implementarea Programului (...) și Programele de instruire/mediatizare a deținătorilor de terenuri agricole privind măsurile de îmbunătățiri funciare, protecția și sporirea fertilității solurilor.

ANIF, anual, cu suportul entităților responsabile de implementarea acțiunii nr. 1.2, a elaborat și aprobat Calendarele activităților pentru executarea măsurilor prevăzute în Planul de acțiuni pentru anii 2024–2025 privind implementarea Programului (...), precum și Programele de instruire și informare a deținătorilor de terenuri agricole privind măsurile de îmbunătățiri funciare, protecția și sporirea fertilității solurilor.

În anii 2024–2025, în comun cu autoritățile și instituțiile publice responsabile de implementarea Programului, au fost planificate și desfășurate următoarele activități:

Pentru anul 2024:

Planificat: 108 seminare, cu instruirea a 3 150 de persoane.

Realizat: 119 seminare, cu instruirea a 4 270 de persoane.

Pentru anul 2025:

Planificat: 43 de seminare, cu instruirea a 1 725 de persoane.

Realizat: 51 de seminare, cu instruirea a 2 536 de persoane.

Acțiunea se consideră **parțial realizată**.

Notă: Menționăm că: rezultatele implementării Programului pot fi consultate pe paginile web oficiale ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) și Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare (ANIF), la următoarele adrese:

- MAIA: <https://maia.gov.md/ro/content/rapoarte>;
- ANIF: <https://anif.gov.md/transparenta-decizionala/rapoarte/>.

Acțiunea 1.3. Pregătirea specialiștilor în domeniile științelor solului, îmbunătățirii funciare, protecției și sporirii fertilității solurilor în cadrul programelor de studii superioare de licență, masterat și doctorat .

Conform Planului de acțiuni pentru anii 2024–2025 (...), a fost planificată pregătirea a cel puțin **20 de specialiști** cu studii superioare în domeniul îmbunătățirilor funciare, protecției și sporirii fertilității solurilor.

Responsabili de implementarea acestei acțiuni au fost Universitatea Tehnică din Moldova și Universitatea de Stat din Moldova, sub monitorizarea Ministerului Educației și Cercetării.

Potrivit informațiilor raportate de autoritățile și instituțiile publice responsabile de implementarea Programului, acțiunea nominalizată a fost **realizată parțial**.

Notă: În anul 2024, acțiunea a fost **nerealizată**, iar în anul 2025, Universitatea Tehnică din Moldova a planificat:

- Atât pentru semestrul I, cât și pentru semestrul II – pregătirea a **cel puțin 59 de absolvenți cu studii superioare** de licență și a **26 de absolvenți cu studii superioare de master**. Acțiunea a fost **realizată parțial**, fiind pregătiți doar **5 specialiști cu studii superioare de master în domeniul „Hidroameliorație”**, iar de către Universitatea de Stat din Moldova a fost planificată pregătirea a **10 specialiști**, însă **acțiunea nu a fost realizată**.

Obiectivul nr. 2. „Prevenirea și combaterea eroziunii solului pe o suprafață de 1190 de hectare de terenuri agricole până în anul 2025”.

Obiectivul specific 2.1. Combaterea eroziunii de suprafață pe 45 de hectare de terenuri agricole până în anul 2025

Acțiunea 2.1.1. Stimularea măsurilor de protecție antierozională .

Pentru anii 2024-2025, au fost planificate **45 ha** de terenuri agricole supuse alunecărilor împădurite.

Conform informației prezentate de către Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, pentru anii 2024-2025 nu s-a realizat indicatorul propus din considerentul că, a parvenit o cerere de solicitare a subvențiilor în avans ce a fost examinată și evaluată de către Comisia de evaluare și selectare. În urma evaluării, proiectul a fost aprobat spre finanțare la data de 21 august 2024, însă beneficiarul nu s-a prezentat pentru a încheia contractul de finanțare cu Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură în termenul stabilit și din acest motiv **acțiunea a fost nerealizată**.

Notă: ANIF, ca instituție implementatoare menționează că nivelul de aplicare a proiectelor de îmbunătățiri funciare pentru anii 2024-2025, a fost scăzut și din acest considerent nu s-a reușit realizarea acțiunii planificate.

Obiectivul specific 2.2. „Combaterea eroziunii de adâncime pe 110 hectare de terenuri agricole până în anul 2025”

Acțiunea 2.2.1. *Aplicarea măsurilor hidrotehnice și fitoameliorative pe terenurile agricole afectate de ravene.*

Referitor la efectuarea amenajărilor planificate a **110 ha** antierozionale hidrotehnice și fitoameliorative, pentru anul 2024-2025, menționăm că acestea urmau a fi implementate de către Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare și stimulate din bugetul de stat, prin intermediul Agenției Intervenții și Plăți în Agricultură, cu acordarea subvențiilor în avans pentru proiectele investiționale de îmbunătățiri funciare, **acțiunea a fost nerealizată.**

Notă: ANIF, a motivat despre faptul că în cadrul celor 8 apeluri lansate nu au fost înregistrate nici o cerere de solicitare a subvențiilor în avans pentru perioada anilor 2024-2025 la submăsura “Prevenirea și combaterea eroziunii de adâncime a solului pe terenurile agricole afectate de ravene”.

Obiectivul specific 2.3. „Combaterea eroziunii eoliene (deflației) pe 1035 de hectare de terenuri agricole până în anul 2025”

Acțiunea 2.3.1. *Stimularea înființării/reabilitării fâșiilor forestiere de protecție.*

Conform informației Proiectului Agricultura Competitivă în Moldova (MAC-P/UCIMPA) pentru anii 2024-2025, a fost planificat înființarea/reabilitarea a **1000 ha** fâșii riverane de protecție a apelor pe terenuri agricole create. În contextul dat, MAC-P/UCIMPA, a comunicat despre faptul că s-a reușit înființarea/reabilitarea fâșiilor forestiere de protecție pe o suprafață totală de **915,67 ha pentru anii 2024-2025 – acțiune parțial realizată.**

Cu privire la lucrările ce țin de înființare/reabilitare a **35 ha** fâșii forestiere paravânt planificate de către Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, pentru anii 2024-2025 nu au fost **realizați indicatorii planificați.**

Obiectivul 3. „Ameliorarea solurilor pe 122 de hectare de terenuri agricole până în anul 2025 „

Obiectivul specific 3.1. „Ameliorarea chimică a 122 de hectare de terenuri agricole până în anul 2025”

Acțiunea 3.1.1. *Lucrări de ameliorare a solurilor sărăturate (alcalice).*

Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare/Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, responsabili pentru anii 2024-2025 de Implementarea a **122 ha.**
– **acțiune nerealizată.**

Notă: Din considerentul că în cadrul apelului nr. 2 la măsura nr. 2 “Aplicarea măsurilor de ameliorare chimică/organică a solurilor pe terenurile agricole”, au fost

depusse 7 proiecte investiționale de îmbunătățiri funciare pentru solicitarea subvențiilor în avans, dar au fost respinse pentru că nu s-au conformat cerințelor din notificări care au nemijlocită tangență cu prezentarea documentelor conform Hotărârii Guvernului 985/2020.

Prin urmare, în cadrul apelului nr. 3 al aceleiași an la măsura nr. 2 “Aplicarea măsurilor de ameliorare chimică/organică a solurilor pe terenurile agricole”, au fost depuse 11 proiecte investiționale de îmbunătățiri funciare în cadrul Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare, însă nu s-au conformat notificărilor agenției și nu au fost transmise spre evaluare către Comisia de evaluare și selectare, iar dosarele celelalte conform deciziei Comisie de evaluare și selectare din 22 septembrie 2025 au fost respinse pe motiv că analizele efectuate nu au fost suficiente și nu permiteau efectuarea unor concluzii privind ameliorarea chimică/organică a solurilor salinizate (alcalice).

Obiectivul specific 3.2. „Ameliorarea hidrică (amenajări de irigare) prin majorarea suprafețelor irigate cu 4450 de hectare până în anul 2025”

Acțiunea 3.2.1. Stimularea reabilitării sistemelor de irigare și desecare pentru atenuarea secetei pedologice.

Realizarea acțiunii nominalizate, urma a fi asigurată de către **Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Agriculturii (UCIMPA)**, care a planificat pentru anii 2024-2025, majorarea suprafețelor irigate cu cel puțin **1300 ha** a (sisteme centralizate de irigare).

Pentru anul 2024, acțiunea a fost **nerealizată**, iar pentru anul 2025 a fost planificat un indicator pentru majorarea suprafețelor irigate cu cel puțin **650 ha** (sisteme centralizate de irigare). – **acțiune nerealizată**.

Notă: Ce ține de realizarea celor planificate, în cadrul Proiectului AGRRI au fost efectuate următoarele lucrări privind Componenta 3 ”Fortificarea rezilienței prin servicii de irigare la etapa actuală a fost valorificată suma de 100,869,378.4 MDL. Suma respectivă a fost achitată pentru lucrările de construcție executate în cadrul proiectului de reabilitare/construcție a SCI din Ștefan Vodă, lucrările de construcție a liniei de tensiune înaltă și pentru serviciile de supraveghere tehnică a aceleiași obiectiv.

1. SCI „Tudora” și „Căplani” – suprafața de 2500 ha, cu costul total – 174 mil.lei (valorificate 100,86 mil.lei), lucrări efectuate până în prezent:

1. Țeava din polietilenă - montați 24 714 m (99,69% din total)
2. Țeava din fibra de sticla - 20 127 m (91.62%)
3. Țeava din metal - 2095 m (88,1%)
4. Bazin de acumulare de 82 500 m³ - executat în proporție de 92%
5. Stația de Pompare 9 - executate lucrări în proporție de 75%
6. Priza de apă - executate lucrări în proporție de 49%

7. Montași 338 stâlpi

2. SCI „Tețcani”, SCI „Corjeuți” și SCI „Beleavinți”- suprafața de 1900 ha, cu costul total– 218 mil.lei

1. Depunerea ofertelor pentru licitație - 13.01.2026. Depuse 4 oferte. În curs de evaluare a ofertelor

2. Oferta pentru supraveghere tehnică - în curs examinare a ofertei tehnice și financiare cu ulterioara negociere cu compania care a obținut cel mare mare punctaj

3. SCI „Etulia” suprafața de 3500 ha, cu costul aproximativ – 320 mil.lei (studiul de fezabilitate/deviz preliminar)

Proiect tehnic este în curs de elaborare.

A rămas de definitivat compartimentul pentru rețele electrice, pe perioada Planului de acțiuni 2024-2025 (...), nu a fost reușită în totalitate acțiunea planificată.

Proiectul este în curs de realizare, indicatorii vor fi atinși la finalizarea implementării proiectului 2027.

În domeniul irigațiilor, prin proiectul AGGRI, finanțat de Banca Mondială, sistemele Tudora și Căplani, care deservește 2500 ha, au fost executate lucrări de reabilitate/construcție în proporție de 90 %, iar bugetul a fost valorificat în proporție de 85 %, valoarea totală a lucrărilor și serviciilor pentru supraveghere tehnică este de circa 174 mil. lei.

Totodată, ce ține de acțiunea 3.2.1 majorarea suprafețelor irigate cu cel puțin 2950 ha (sisteme de irigare la scară mică), **pentru anul 2024:**

De către UCIMPA a fost majorată suprafața cu 250,93 ha (sisteme de irigare la scară, mică prin acordarea de granturi).

De către (IFAD) – s-a **planificat 320 ha** majorarea suprafețelor (sisteme de irigare la scară), **realizat - 0.**

Iar Proiectul „Livada Moldovei” a **planificat - 800 ha** (sisteme de irigare la scară mică prin picurare a culturilor horticoale) și a **realizat - 780 ha.**

Total realizat 2024 -1030,93

Pentru anul 2025:

planificat/realizat

- IFAD – 470 ha/**realizat - 474,9125 ha .**

- UCIMPA - /**realizat -570,18ha**

Total realizat 2025 – 1045,0925

Notă: Total realizat pentru anii 2024-2025 – 1.176,0225 ha din 2.950 ha planificate.

Acțiunea parțial a fost realizată.

Obiectivul 4. „Conservarea și sporirea fertilității solurilor pe o suprafață de 631 hectare de terenuri agricole până în anul 2025”

Acțiunea 4.1. Stimularea măsurilor de protecție a solului în cadrul practicilor agricole(măsurile de prevenire a degradării și refacerii structurii solului).

Pentru anii 2024-2025, au fost **planificate 301 ha** ocupate cu culturi siderale și **330 ha** ocupate cu culturi leguminoase, acțiunea dată pentru anul 2024, **nu a fost realizată** de către Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, din considerentul că au fost depuse trei cereri de solicitare a subvențiilor în avans în cadrul apelului nr. 2 al anului 2025 semestrul II, la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și în cadrul apelului nr. 3 al anului 2025 semestrul II, la Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, care au fost examinate și evaluate de către Comisia de evaluare și selectare însă dosarul nu a fost aprobat spre finanțare din cauza neîntinerii condițiilor stipulate în HG 985/2020.

Pentru anul 2025, acțiunea **nerealizată**.

Notă: La data de 16 iulie 2025 prin decizia Comisiei de evaluare și selectare s-au aprobat spre finanțare două proiecte au fost încheiate contractele de acordare a subvențiilor în avans între beneficiari și Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură pentru proiectele investiționale de îmbunătățiri funciare la data de 30 septembrie 2025.

Prin urmare, conform cererilor de solicitare, urmează să fie ameliorată o suprafață de **15, 8570 ha** pentru prevenirea și combaterea eroziunii solului pe terenuri agricole afectate de eroziune de suprafață și în adâncime, I tranșă a fost alocată, ulterior urmează și tranșă II, la finalizare.

Totodată, în conformitate cu prevederile pct. 44, 2) și 3) din Anexa nr. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 864/2020, rapoartele de monitorizare pentru anii 2024-2025, sunt publicate pe pagina web www.maia.gov.md (<https://maia.gov.md/ro/content/rapoarte>) și pe pagina web.anif.gov.md.

Suplimentar, menționez că Ministerul, a inițiat evaluarea finală a Planului de acțiuni pentru anii 2024-2025 privind implementarea Programului de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025.

Anexa nr.1

Ce ține de Planul de acțiuni pentru anii 2021-2023 privind implementarea Programului de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025, aprobat prin H/G nr.864/2020 și Planul de acțiuni pentru anii 2024-2025 privind implementarea Programului de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025, aprobat prin H/G nr.82/2024, privind Obiectivul nr.1. „Racordarea sistemului de cercetare și învățământ la prioritățile domeniului”, au fost indicate următoarele acțiuni, cu următorii indicatori de rezultat pentru perioada anilor **2021-2025:**

Indicatorii de rezultat ce au fost stabiliți în Planul de acțiuni pentru anii 2021-2023.	Indicatorii de rezultat ce au fost realizați în Planul de acțiuni pentru anii 2021-2023 .
1.Restructurarea organizațională a programelor de studii în sistemul de învățământ agricol prin modernizarea curriculumului și a programelor de studii, corelându-le cu necesitățile pieței muncii și cu convențiile internaționale și Strategia de dezvoltare a agriculturii și mediului rural din Republica Moldova.	S-a realizat parțial.
2.Elaborarea programelor de instruire a deținătorilor de terenuri agricole privind măsurile de îmbunătățiri funciare, protecția și sporirea fertilității solurilor. Programe de instruire elaborate; număr de instruiți planificate și organizate; cel puțin 200 anual persoane instruite	Pentru anii 2021-2023 Nr. de instruiți planificate -117 Instruiți realizate – 223 Nr. de persoane instruite planificate - 3290 Persoane instruite realizate-7827
3.Formarea formatorilor în domeniul îmbunătățirilor funciare în scopul instruirii deținătorilor de terenuri agricole Cel puțin 35 formatori instruiți.	Planificat a fi instruiți - 35 formatori Realizat - 26 formatori instruiți.
4.Creșterea calității formării profesionale inițiale a cadrelor de înaltă calificare în domeniul îmbunătățirilor funciare, protecției și sporirii fertilității solurilor în cadrul programelor de studii superioare de licență, master și doctorat. Cel puțin 166 de cadre de înaltă calificare în programe de studii superioare acreditate.	Nu a fost prezent indicatorii de rezultat de către UTM.
5.Elaborarea și aprobarea metodologiei studiilor pedologice.	În proces de realizare. Notă: În anul 2026, a fost aprobată prin H/G nr.751/2026 – Realizată acțiunea.
6.Elaborarea metodologiei privind organizarea monitoringului stării de calitate a solului Republicii Moldova	A fost elaborată și aprobată prin Ordinul MAIA nr.168/2023 și este plasat pe pagina web https://maia.gov.md/ro/content/acte-normative-%C8%99i-documente-de-politici-din-domeniul-%C3%AEmbun%C4%83t%C4%83

	https://maia.gov.md/ro/content/acte-normative-%C8%99i-documente-de-politici-din-domeniul-%C3%AEmbun%C4%83t%C4%83%C8%99Birilor-funciare-%C8%99i-fondului
7.Elaborarea instrucțiunii metodologice privind studiul de fezabilitate pentru executarea lucrărilor de prevenire și combatere a eroziunii solului	A fost elaborată și aprobată prin decizia Consiliului Științific al IP.IPAPS „N.DIMO”, din data de 08.08.2023 și este plasat pe pagina web. ipaps.md, rubrica publicații.
Indicatorii de rezultat ce au fost stabiliți în Planul de acțiuni pentru anul 2024-2025.	Indicatorii de rezultat ce au fost realizați în Planul de acțiuni pentru anul 2024-2025.
Obiectivul nr.1. „Racordarea sistemului de cercetare și învățământ la prioritățile domeniului”.	
1.Actualizarea programelor de studii superioare în domeniul agricol prin modernizarea curriculumului și a programelor de studii, corelându-le cu necesitățile pieței muncii și cu prevederile convențiilor internaționale și a Strategiei Naționale de Dezvoltare Agricolă și Rurală pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 56/2023	Pentru anul 2024, acțiunea a fost nerealizată. Pentru anul 2025, acțiunea este parțial realizată de către UTM și raportată la Ministerul Educației precum că: s-au actualizat programe de studii modernizate la licență, la disciplinele tangente cu domeniul îmbunătățiri funciare „Pedologia”, „Agrotehnica” și „Eroziunea solului”. Iar pentru Ciclul II masterat a fost inclusă unitatea de curs „Managementul durabil al solului” și a fost modificată actualizată și completată Curriculumul la disciplina „Biota solului”, ceea ce consideră MEC și UTM, că sunt tangente cu specialitățile de îmbunătățiri funciare, ingineria mediului și hidroameliorație.
2.Elaborarea programelor de instruire a deținătorilor de terenuri agricole privind măsurile de îmbunătățiri	pentru anul 2024: planificat - 108 seminare - 3150 instruite persoane realizat

funciare, protecția și sporirea fertilității solurilor	- 119 seminare - 4270 persoane instruite; pentru anul 2025: <i>planificat</i> - 43 seminare - 1725 instruite persoane <i>realizat</i> - 35 seminare - 1522 persoane instruite;
3.Pregătirea specialiștilor în domeniile științelor solului, îmbunătățirii funciare, protecției și sporirii fertilității solurilor în cadrul programelor de studii superioare de licență, masterat și doctorat.	În anul 2025, planificat de către UTM, I semestru – pregătirea a cel puțin 59 absolvenți cu studii superioare de licență și 26 cu studii superioare de master – <i>realizat parțial, doar 5 specialiști cu studii superioare de master au fost pregătiți în domeniul „Hidroameliorație”;</i> II semestru -pregătirea a cel puțin 59 absolvenți cu studii superioare de licență și 26 cu studii superioare de master – parțial realizată de către UTM. De către USM au fost planificați a fi pregătiți 10 specialiști, dar acțiunea a fost nerealizată.

Ce ține de Planul de acțiuni pentru anii 2021-2023 privind implementarea Programului de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025, aprobat prin H/G nr.864/2020 și Planul de acțiuni pentru anii 2024-2025 privind implementarea Programului de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025, aprobat prin H/G nr.82/2024, privind Obiectivul nr. 2. „Prevenirea și combaterea eroziunii solului, Obiectivul 3. „Ameliorarea solurilor și Obiectivul 4. „Conservarea și sporirea fertilității solurilor”, au fost indicate următoarele acțiuni, cu următorii indicatori de rezultat pentru perioada anilor **2021-2025:**

Indicatorii de rezultat ce au fost stabiliți în Planul de acțiuni pentru anii 2021-2023.	Indicatorii de rezultat ce au fost realizați în Planul de acțiuni pentru anii 2021-2023.
1)reabilitarea învelișurilor de ierburi, ameliorarea pășunilor, reabilitarea terenurilor degradate, a fâșiilor de filtrare, decontaminarea	1) reabilitarea învelișurilor de ierburi, s-a realizat pe o suprafață de 41,9 ha , pentru anii 2021-2023;

terenurilor poluate, înierbarea teraselor, pe o suprafață de 150 ha pentru amenajarea, decontamina și menținerea zonelor-tampon cultivate cu iarbă și pentru prevenirea deteriorării fizice a solului;	
2) împădurirea suprafețelor supuse alunecărilor de teren pe o suprafață de 162 ha pentru prevenirea, combaterii și stabilizării alunecărilor de teren;	2) împădurirea suprafețelor supuse alunecărilor de teren pe o suprafață de 274,1 ha pentru prevenirea, combaterii și stabilizării alunecărilor de teren;
3) amenajările antierozionale hidrotehnice și fitoameliorative pe o suprafață de 935 ha pentru prevenirea proceselor de degradare a solului;	3) Nu a fost realizat;
4) înființarea/reabilitarea fâșiilor forestiere de protecție paravânt pe o suprafață totală de 65/25 ha pentru protejarea solul împotriva eroziunii eoliene;	4) înființarea/reabilitarea fâșiilor forestiere de protecție paravânt pe o suprafață totală de 135 ha pentru protejarea solului împotriva eroziunii eoliene;
5) crearea plantațiilor agrosilvice pe o suprafață de 30 ha pentru protejarea terenurilor agricole de eroziune;	5) crearea plantațiilor agrosilvice pe o suprafață de 71,17 ha pentru protejarea terenurilor agricole de eroziune;
6) crearea fâșiilor riverane de protecție a apelor pe o suprafață de 30 ha pentru protejarea terenurilor agricole de eroziune și va proteja apele;	6) crearea fâșiilor riverane de protecție a apelor pe o suprafață de 92,34 ha pentru protejarea terenurilor agricole de <i>eroziune și va proteja apele;</i>
7) crearea fâșiilor forestiere în ravene și vâlcele pe o suprafață de 20 ha pentru prevenirea, combaterea și stabilizarea alunecărilor de teren;	7) crearea fâșiilor forestiere în ravene și vâlcele o suprafață de 84,79 ha pentru prevenirea și combaterea stabilizării alunecărilor de teren;
8) amendarea solurilor pe o suprafață de 244 ha pentru ducerea la omogenizarea solului și creșterea productivității acestuia;	8) Nu a fost realizat;
9) majorarea suprafețelor irigate cu 4445 ha pentru atenuarea secetei pedologice a solului;	9) majorarea suprafețelor irigate cu 6245 ha pentru atenuarea secetei pedologice a solului;
10) efectuarea măsurilor de protecție a solului în cadrul practicilor	10) Nu a fost realizat.

agricole pe o suprafață de 3089 ha de terenuri agricole pentru sporirea fertilității solului și majorării recoltelor culturilor agricole.	
--	--

Indicatorii de rezultat ce au fost stabiliți în Planul de acțiuni pentru anul 2024-2025.	Indicatorii de rezultat ce au fost realizați în Planul de acțiuni pentru anul 2024-2025
Obiectivul nr. 2. „Prevenirea și combaterea eroziunii solului pe o suprafață de 1190 hectare de terenuri agricole până în anul 2025”. Obiectivul specific 2.1. Combaterea eroziunii de suprafață pe 45 hectare de terenuri agricole până în anul 2025	
2.1.1. Stimularea măsurilor de protecție antierozională, 45 ha de terenuri agricole supuse alunecărilor împădurite:	2.1.1. Nerealizat.
Obiectivul specific 2.2. „Combaterea eroziunii de adâncime pe 110 hectare de terenuri agricole până în anul 2025”	
2.2.1. Aplicarea măsurilor hidrotehnice și fitoameliorative pe terenurile agricole afectate de ravene, 110 ha cu amenajări antierozionale hidrotehnice și fitoameliorative	2.2.1. Nerealizat.
Obiectivul specific 2.3. „Combaterea eroziunii eoliene (deflației) pe 1035 hectare de terenuri agricole până în anul 2025”	
2.3.1. Stimularea înființării/reabilitării fâșiilor forestiere de protecție, 1000 ha de fâșii riverane de protecție a apelor pe terenuri agricole create. 35 ha- fâșii forestiere paravânt înființate/rehabilitate.	
Pentru anul 2024-2025 Planificat MAC-P.UCIMPA - 1000 ha realizat – 915,67 planificat ANIF – 35 ha realizat – 0	
Obiectivul 3. „Ameliorarea solurilor pe 122 hectare de terenuri agricole până în anul 2025 „ Obiectivul specific 3.1. „Ameliorarea chimică a 122 hectare de terenuri agricole până în anul 2025”	

3.1.1. Lucrări de ameliorare a solurilor sărăturate (alcalice), cel puțin 122 ha de soluri amendate	Nerealizat.
Obiectivul specific 3.2. „Ameliorarea hidrică (amenajări de irigare) prin majorarea suprafețelor irigate cu 4450 hectare până în anul 2025”	
3.2.1. Stimularea reabilitării sistemelor de irigare pentru atenuarea secetei pedologice. Majorarea suprafețelor irigate cu cel puțin 1300 ha a (sisteme centralizate de irigare) pentru anii 2024-2025.	Pentru anul 2024, acțiunea a fost nerealizată. Iar pentru anul 2025, a fost planificat majorarea suprafețelor cu 650 ha (sisteme centralizate de irigare). Ce ține de realizarea celor planificate, în cadrul Proiectului AGRRI au fost efectuate următoarele lucrări privind Componenta 3 ”Fortificarea rezilienței prin servicii de irigare la etapa actuală a fost valorificată suma de 100,869,378.4 MDL. Suma respectivă a fost achitată pentru lucrările de construcție executate în cadrul proiectului de reabilitare/construcție a SCI din Ștefan Vodă, lucrările de construcție a liniei de tensiune înaltă și pentru serviciile de supraveghere tehnică a aceluiași obiectiv. 1. SCI „Tudora” și „Căplani” – suprafața de 2500 ha, cu costul total – 174 mil.lei (valorificate 100,86 mil.lei), lucrări efectuate până în prezent: 1. Țeava din polietilenă - montați 24 714 m (99,69% din total) 2. Țeava din fibra de sticla - 20 127 m (91.62%) 3. Țeava din metal - 2095 m (88,1%) 4. Bazin de acumulare de 82 500 m3 - executat în proporție de 92% 5. Stația de Pompare 9 - executate lucrări în proporție de 75% 6. Priza de apă - executate lucrări în proporție de 49% 7. Montați 338 stâlpi 2. SCI „Tețcani”, SCI„Corjeuți” și SCI „Beleavinți”- suprafața de 1900 ha, cu costul total– 218 mil.lei

	1. Depunerea ofertelor pentru licitație - 13.01.2026. Depuse 4 oferte. În curs de evaluare a ofertelor 2. Oferta pentru supraveghere tehnică - în curs examinare a ofertei tehnice și financiare cu ulterioara negociere cu compania care a obținut cel mare mare punctaj 3. SCI „Etulia” suprafața de 3500 ha, cu costul aproximativ – 320 mil. lei (studiul de fezabilitate/deviz preliminar) Proiect tehnic este în curs de elaborare. A rămas de definitivat compartimentul pentru rețele electrice, pe perioada Planului de acțiuni 2024-2025 (...), nu a fost reușită în totalitate acțiunea planificată. Proiectul este în curs de realizare, indicatorii vor fi atinși la finalizarea implementării proiectului 2027.
3.2.1 majorarea suprafețelor irigate cu cel puțin 2950 ha (sisteme de irigare la scară mică), anii 2024-2025.	<i>Pentru anul 2024:</i> De către UCIMPA a fost majorată suprafața cu 250,93 ha (sisteme de irigare la scară, mică prin acordarea de granturi). De către (IFAD) – s-a planificat 320 ha majorarea suprafețelor (sisteme de irigare la scară), realizat - 0. Iar Proiectul „Livada Moldovei” a planificat - 800 ha (sisteme de irigare la scară mică prin picurare a culturilor horticoale) și a realizat - 780 ha. Total realizat 2024 -1030,93 <i>Pentru anul 2025:</i> planificat/realizat - IFAD – 470 ha/realizat - 474,9125 ha . - UCIMPA - /realizat - 570,18ha Total realizat 2025 – 1045,0925 Total realizat pentru anii 2024-2025 – 1.176,0225 ha din 2.950 ha planificate. Acțiunea parțial a fost realizată.

Obiectivul 4. Conservarea și sporirea fertilității solurilor pe o suprafață de hectare de terenuri agricole până în anul 2025	
4.1. Stimularea măsurilor de protecție a solului în cadrul practicilor agricole (măsuri de prevenire a degradării și refacerii structurii solului), 301 ha culturi siderale anual, 330 ha culturi leguminoase anual.	Nerealizat.

Fundamentarea economico-financiară

Având în vedere că Raportul pentru anii 2021–2023 a constituit prima etapă de implementare a Programului de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025 și a Planului de acțiuni pentru anii 2021-2023 privind implementarea acestuia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.864/2020, ce vizează completarea acestuia cu informații privind modul de utilizare a mijloacelor financiare pentru fiecare acțiune, comunicăm că, potrivit pct. 44 din Program, este prevăzută doar monitorizarea gradului de realizare a indicatorilor stabiliți în Planul de acțiuni privind implementarea Programului, și nu monitorizarea modului de utilizare a mijloacelor financiare aferente fiecărei acțiuni.

Totodată, ținând cont de solicitarea respectivă, Ministerul a solicitat Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare, în calitate de autoritate responsabilă de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare, să prezinte, semestrial și anual, informațiile aferente etapei a doua de implementare a Planului.

Suplimentar, comunicăm că mijloacele financiare planificate în Planul de acțiuni (...) pentru anii 2021–2023, din bugetul de stat, nu au fost utilizate.

Astfel, costurile planificate pentru implementarea Planului de acțiuni aferent anilor 2021–2023, atât din surse externe, cât și din bugetul de stat (pentru perioada de 3 ani), sunt prezentate în tabelul din Anexa nr. 2.

Anexa nr. 2

Nr.	Denumirea Obiectivului	Mijloacele financiare planificate, mii. lei		
		TOTAL:	2021-2023	
			buget de stat	Surse externe
1.	Obiectiv nr. 1		6336	

	<i>Racordarea sistemului de cercetare și învățământ la prioritățile domeniului</i>			
2.	Obiectiv nr. 2 <i>Prevenirea și combaterea eroziunii solului de suprafață, de adâncime, și eoliene.</i>		22829	9848
3.	Obiectiv nr. 3 <i>Ameliorarea solurilor chimică, hidrică</i>		1464	118290
4.	Obiectivul nr. 4 <i>Conservarea și sporirea fertilității solurilor</i>		5707	-
	TOTAL Program:	164474	36336	128138

De asemenea, comunicăm că, pentru anii 2024–2025, aferenți etapei a doua de implementare a Planului (...), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.82/2024, au fost planificate mijloace financiare din bugetul de stat în valoare de 5 mil. lei, precum și mijloace din surse externe în valoare de 246108 mil. lei pentru acțiunea „Stimularea reabilitării sistemelor de irigare pentru atenuarea secetei pedologice” și în valoare de 17000 mil. lei pentru acțiunea „Stimularea înființării/reabilitării fâșiilor forestiere de protecție”, finanțarea fiind asigurată atât din surse externe, cât și din bugetul de stat (pentru perioada de 2 ani), astfel cum sunt prezentate în tabelul din Anexa nr. 3.

Totodată, din lipsa proiectelor eligibile pentru finanțare, costurile planificate pentru implementarea Planului de acțiuni aferent anilor 2024–2025 nu au fost valorificate. În consecință, Ministerul Finanțelor a redus alocațiile pentru anul 2025 la suma de doar 3 mil. lei, care, de asemenea, nu a fost valorificată pe parcursul anului.

Anexa nr.3

Nr .	Denumirea Obiectivului	Mijloacele financiare planificate, mii. lei			Costul estimat, mii lei	
		TOTAL:	2024-2025		2024-2025	
			buget de stat	Surse externe	Planificat	Realizat
1.	Obiectiv nr. 1 <i>Racordarea sistemului de cercetare și învățământ la prioritățile domeniului</i>		1250		-	-

2.	Obiectiv nr. 2 <i>Prevenirea și combaterea eroziunii solului de suprafață, de adâncime și eoliene.</i>		4142	17000	<u>2024-2025</u> <u>(UCIMPA)</u> <u>(surse externe)</u> 17000 mii/ lei <u>2024- 2025</u> <u>ANIF/AIPA</u> <u>(buget de stat)</u> 4142 mii/lei	<u>2024-2025</u> <u>(UCIMPA)</u> <u>(sure externe)</u> 26 185,52 mii/ lei <u>2024-2025</u> <u>ANIF/AIPA</u> <u>(buget de stat)</u> 0 mii lei
3.	Obiectiv nr. 3 <i>Ameliorarea chimică, hidrică a solurilor</i>		1190	246108	<u>2024-2025</u> <u>(UCIMPA)</u> <u>(Proiectul AGGRI)</u> <u>(sure externe)</u> 28 000 mii lei <u>2024-2025</u> <u>(IFAD)</u> <u>(sure externe)</u> 45.018,14 mii lei <u>2024</u> <u>Proiectul „Livada Moldovei”</u> <u>(sure externe)</u> 1500,00 <u>2024-2025</u> <u>Proiectul Agricultura Competitivă în Moldova (MAC-P)</u> <u>(sure externe)</u> 2.907,9 mii lei <u>2024-2025</u> <u>ANIF/AIPA</u> <u>(buget de stat)</u> 1190 mii/lei	<u>2024-2025</u> <u>(UCIMPA)</u> <u>(Proiectul AGGRI)</u> <u>(sure externe)</u> 29000 mii lei <u>2024-2025</u> <u>(IFAD)</u> <u>(sure externe)</u> 21.017,63 mii lei <u>2024</u> <u>Proiectul „Livada Moldovei”</u> <u>(sure externe)</u> 1300,00 <u>2024-2025</u> <u>Proiectul Agricultura Competitivă în Moldova (MAC-P)</u> <u>(sure externe)</u> 3.714,42 mii lei <u>2024-2025</u> <u>ANIF/AIPA</u> <u>(buget de stat)</u> 0 mii/lei

4.	Obiectivul nr. 4 <i>Conservarea și sporirea fertilității solurilor</i>		4668		<u>2024-2025</u> <u>ANIF/AIPA</u> (buget de stat) 4668mii/lei	<u>2024-2025</u> <u>ANIF/AIPA</u> (buget de stat) 64,39 mii/lei
	TOTAL Program (buget de stat) și (surse externe):	274228	11220	263108	10.000 (buget de stat); 94.426,04 (surse externe).	64,39 mii/lei (buget de stat); 81.217,57 (surse externe).

II. Sumar executiv

2.1. Scopul și obiectivele documentului de politici evaluat

Scopul evaluării finale a Planului de acțiuni pentru anii 2024-2025, este de a analiza gradul de realizare a obiectivelor stabilite în Programul de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021- 2025 și de a identifica rezultatele indicatorilor ce au fost stabiliți în Planul dat.

Reieșind din scopul evaluării finale, **obiectivele** specifice sunt după cum urmează:

- analiza gradului de realizare a Planului de acțiuni pentru anii 2024-2025;
- identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea obiectivelor Planului;

III. Constatări

3.1. Rezultatele evaluării

Pentru a aprecia impactul realizării indicatorilor de rezultat și impactului asupra solului în teren au fost evaluate selectiv unele proiecte de îmbunătățiri funciare.

Prin Ordinul nr.151/2025, cu privire la instituirea Grupului de lucru pentru efectuarea evaluării finale a Planului de acțiuni pentru anii 2024-2025 privind implementarea Programului de îmbunătățiri funciare pentru anii 2021-2025, s-a creat Comisia de evaluare finală a Programului.

În scopul evaluării în teren a obiectelor selectate, Membrii Comisiei de evaluare finală s-au deplasat la următoarele obiecte:

La data de 2 octombrie curent și data de 12 noiembrie curent

1) Satul Telița din raionul Anenii Noi, a fost evaluat în teren implementarea unui proiect care vizează construcția unei stații de pompare mobilă.

Proiectul dat a fost implementat cu suportul proiectului IFAD la o întreprindere agricolă din satul Telița din raionul Anenii Noi, care se află în gestiunea autorităților publice locale. Suportul acordat de către IFAD pentru obiectul evaluat, constituie 2.350 mil.lei. Capacitatea de irigare asigură irigarea terenurilor agricole pe circa 10 ha. Sursa de apă pentru irigare este bazinul din Râșcani, care se pompează din râul Nistru.

Foto.1: construcția sistemului de irigare din satul Telița din raionul Anenii Noi.

Foto.2: construcția sistemului de irigare în satul Telița din raionul Anenii Noi.

Foto.3: construcția unei stații de pompare mobilă, satul Telița din raionul Anenii Noi.

În concluzie: Majoritatea membrilor au constatat că Proiectul Investiției privind construcția sistemului de irigare, se încadrează în obiectivul nr. 3, Obiectivul specific 3.2, acțiunea 3.2.1. din Plan și este efectuată în scopul ameliorării hidrice și majorării suprafețelor irigate pentru atenuarea secetei pedologice. În acest scop, s-a ajuns la concluzia că capacitatea de irigare poate asigura irigarea terenurilor agricole pe circa 10 ha. De asemenea, au constatat că proiectarea construcției sistemului de irigare examinată în teren poate avea și unele riscuri, din considerentul că pomparea apei privind construcția sistemului de irigare este din pompă în pompă ce necesită o legătură armonioasă dintre toți cei implicați. Astfel, se recomandă ca beneficiarii proiectului să construiască un bazin de acumulare a apei la irigare pe lângă stația de pompare pentru a atenua riscul lipsei apei primite de la AUA „Roșcani” în perioadele secetoase în sezonul de irigare.

2) Reabilitată stației de pompare prin procurarea și montarea unei noi pompe de apă pentru irigare din satul Varnița din raionul Anenii Noi.

Proiectul dat a fost implementat cu suportul proiectului Livada Moldovei. Prin implementarea proiectului s-a extins majorarea suprafețelor irigabile cu 50 ha. Contribuția proiectului Livada Moldovei a fost de 11 mii euro, iar investiția beneficiarului a fost de 500 mii lei.

Foto.4: Reabilitarea stației de pompare prin procurarea și montarea unei noi pompe de apă pentru irigare, satul Varnița din raionul Anenii Noi

Foto.5: Reabilitarea stației de pompare prin procurarea și montarea unei noi pompe de apă pentru irigare, satul Varnița din raionul Anenii Noi

În concluzie: Majoritatea membrilor au constatat că scopul proiectului evaluat, este reabilitarea stației de pompare prin procurarea și montarea pompei pentru apă cu o pompă cu randament mai ridicat în comparație cu cele două, care erau cu un randament mai redus.

De asemenea, au ajuns la concluzia că proiectul evaluat în teren, corespunde Obiectivului nr. 3. din Planul de acțiuni (...) și este efectuată în scopul majorării suprafețelor irigate pentru atenuarea secetei pedologice .

Prin implementarea proiectului s-a extins majorarea suprafețelor irigabile cu 50 ha, ceea ce va majora productivitatea agricolă.

3) Construcția bazinului de acumulare a apei pentru irigare cu volumul 47000 m³ satul Căinari din raionul Căușeni.

Proiectul dat a fost implementat cu suportul proiectului MAC-P/UCIMPA.

Contribuția proiectului MAC-P/UCIMPA este de 10.000 mii dolari. Capacitatea de irigare asigură irigarea terenurilor agricole pe circa 50 de hectare de teren agricol, acesta asigură 30 la sută din culturi, cea mai multă apă se consumă pentru irigarea viței de vie 26 ha, prun de tip intensiv se irigă o suprafață de 18 ha și cireș soi timpuriu, se irigă pe o suprafață de 10 ha. Sistemul de irigare este digitalizat, conform standardelor UE.

Foto.6: Construcția bazinului de acumulare a apei pentru irigare cu volumul 47000 m³, din satul Căinari din raionul Căușeni

Foto.7: Plantația de viță de vie, dotată cu sistem de irigare prin picurare din satul Căinari din raionul Căușeni

Foto.8: *Vița de vie irigată din bazinul de acumulare a apei pentru irigare, din satul Căinari din raionul Căușeni*

În concluzie: Majoritatea membrilor au constatat că proiectul dat, corespunde Obiectivului specific 3.2. *Ameliorarea hidrică prin majorarea suprafețelor irigate cu 4450 de hectare până în anul 2025.*

De asemenea, au constatat că construcția bazinului de acumulare se încadrează în tot procesul tehnologic de asigurare a irigației plantațiilor horticoale deținute de fermierii din zona irigabilă. Proiectul s-a dovedit a fi eficient din punct de vedere financiar. Eficiența economică este demonstrată prin obținerea calității și cantității produselor de valoare înaltă în rezultatul irigației terenurilor agricole.

4) Efectuarea lucrărilor de combatere a eroziunii eoliene din satul Hirișeni din raionul Telenеști.

Proiectul dat a fost implementat cu suportul proiectului MAC-P/UCIMPA.

Au fost efectuate lucrări prin tăieri de igienă și delimitări în 2 rânduri, a câte 14 m, pe o suprafață de 3,33 ha, ce constituie lucrări de delimitări 4858,33 lei, iar pentru tăieri de igienă 29120,99 lei, parte a proiectului finanțat de **MAC-P/UCIMPA**, care urma să reabiliteze pentru anii 2024-2025 o suprafață totală de 1000 ha.

Foto.9: *Lucrări efectuate prin tăieri de igienă și delimitări în 2 rânduri, a câte 14 m, pe o suprafață de 3,33 ha.*

Foto.10: *Lucrări efectuate prin tăieri de igienă și delimitări în 2 rânduri, a câte 14 m, pe o suprafață de 3,33 ha.*

În concluzie: Majoritatea membrilor au constatat că investițiile realizate sunt coerente cu obiectivul specific, întrucât contribuie la îmbunătățirea funcției de protecție a fâșiilor împotriva eroziunii eoliene.

Totuși, întrucât au fost realizate exclusiv tăieri de igienă, intervenția contribuie doar parțial la reabilitarea completă a fâșiilor forestiere. Deși lucrările efectuate îmbunătățesc starea arboretului, acestea nu asigură încă nivelul de reabilitare necesar pentru atingerea integrală a obiectivului de a combate eroziunea eoliană.

5) Efectuarea lucrărilor de combatere a eroziunii eoliene din satul Ghiliceni din raionul Telenеști.

Proiectul dat a fost implementat cu suportul proiectului MAC-P/UCIMPA.

Au fost efectuate lucrări pe o suprafață de 1,54 ha de delimitări ce constituie 2246,79 lei, pentru tăieri de igienă 14600,62 lei, iar pentru lucrările de completări constituie 8910,23 lei, lucrările date fiind finanțate de către proiectul MAC-P/UCIMPA, care urma să reabiliteze pentru anii 2024-2025 o suprafață totală de 1000 ha, conform acțiunilor planificate în Planul de acțiuni pentru anii 2024-2025 (...).

Foto.11: Lucrări efectuate prin tăieri de igienă, delimitări și completări pe o suprafață de 1,54 ha.

Foto.12: *Lucrări efectuate prin tăieri de igienă, delimitări și completări pe o suprafață de 1,54 ha.*

În concluzie: Majoritatea membrilor au constatat că lucrările au fost efectuate în timp util dar lipsa completărilor în anumite zone în care arborii s-au observat a fi uscați, indică faptul că rezultatele obținute nu au atins pe deplin nivelul vizat a proiectului.

6) Efectuarea lucrărilor de combatere a eroziunii eoliene În satul Mândrești din raionul Telenești.

Proiectul dat a fost implementat cu suportul proiectului MAC-P/UCIMPA.

Au fost efectuate lucrări pe o suprafață de 0,69 ha, ce constituie lucrări de delimitări constituie 1006,68 lei, pentru tăieri de igienă 5253,65 lei, iar pentru lucrările de completări cu 50 puiți ce constituie 57544,7lei, parte a proiectului finanțat de **MAC-P/UCIMPA**, care urma să reabiliteze pentru anii 2024-2025 o suprafață totală de 1000 ha.

Foto.13: *Lucrări efectuate prin tăieri de igienă, delimitări și completări pe o suprafață de 0,69 ha.*

În concluzie: Majoritatea membrilor au constatat că, investițiile realizate sunt coerente cu obiectivul specific, deoarece tăierile de igienă și completările sprijină refacerea funcției de protecție a fâșiilor forestiere, asigurând o bază pentru eficiența rezultatelor. De asemenea, au constatat că completările cu puieții și tăierile de igienă au generat rezultate vizibile, dar obiectivul nu este încă realizat integral.

Conform ghidului metodologic pentru evaluarea finală și ex-post a politicilor publice a Cămarilor de Stat, s-a îndeplinit individual fișe de evaluare de către membrii Comisiei de evaluare gradul de realizare a lucrărilor de îmbunătățiri funciare protecție, conservare și sporirea fertilității solurilor, completând fișa de evaluare prezentată în Anexa 1, conform următoarelor criterii:

- **Relevanță** ce se referă, în primul rând, la modul în care a fost elaborat și implică măsura în care obiectivele sale declarate se adresează corect problemelor identificate sau nevoilor reale.

- **Coerență** - care se compune din elemente strâns legate, unite (și armonizate) între ele. Scopul evaluării este de a compara coerența rezultatelor proiectului cu obiectivele propuse, determinând astfel eficiența, eficacitatea, impactul și durabilitatea proiectului.

- **Eficacitatea** – aprecierea felului în care rezultatele au dus la atingerea scopului proiectului. Se compară rezultatele efectiv obținute cu rezultatele preconizate.

- **Eficiență** - presupune cât de bine s-au transformat resursele disponibile în rezultatele vizate (uneori numite output) din punctul de vedere al calității, cantității și timpului.

- **Durabilitatea sau sustenabilitatea** se referă la probabilitatea ca rezultatele pozitive ale proiectului, la nivel de scop, să continue după finalizarea finanțării externe, iar impactul său pe termen mai lung asupra procesului de dezvoltare să poată fi sustenabil și la nivel de sector, de regiune sau de țară.

Rezultatele evaluării finale în teren a Membrilor comisiei de evaluare finală, se includ în Anexa nr.1.

IV. Concluzii

În contextul celor expuse, membrii Comisiei de evaluare finală au evidențiat următoarele constatări identificate în procesul de implementare a Planului de acțiuni pentru anii 2024-2025 privind implementarea Programului de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025.

- 1) lipsa specialiștilor în domeniu îmbunătățirilor funciare și pedologiei;
- 2) gradul scăzut de aplicare a proiectelor de îmbunătățiri funciare, protecție, conservare și sporirea fertilității solurilor;

3) lipsa prestatorilor de servicii, dotați cu tehnică agricolă modernă, care să presteze servicii de înființare/reabilitare a învelișurilor de ierburi, prietenoase mediului înconjurător;

4) insuficiența pe piață a materialului săditor forestier, din specii care să corespundă prevederilor proiectelor de execuție dar și condițiilor locale de creștere și dezvoltare;

5) lipsa alocării terenurilor pe care pot fi efectuate lucrările de împădurire;

6) imposibilitatea de colectare a contribuției de către beneficiari aprobați spre finanțare;

7) lipsa de responsabilitate la implementarea proiectelor de îmbunătățiri funciare din partea autorităților/instituțiilor publice responsabile de implementarea Programului.

Ținând cont de cele menționate, se constată că de către entitățile responsabile de implementare a proiectelor subvenționate din bugetul de stat (ANIF, AIPA), **nu au** asigurat realizarea indicatorilor stabiliți în Plan pentru anii 2024-2025 în totalitate.

V. Recomandări

În rezultatul evaluării finale a Planului de acțiuni pentru anii 2024-2025 (...) și obiectelor evaluate selectiv în teren, Comisia de evaluare finală recomandă:

1) pregătirea specialiștilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (sol-hidroameliorație) în cadrul UTM, inclusiv în colegiile agricole;

2) mediatizarea deținătorilor de terenurilor (inclusiv la TV, radio) cu privire la stimulările ce țin de implementarea proiectelor de îmbunătățiri funciare;

3) mediatizarea și promovarea profesiei de îmbunătățirilor funciare;

4) monitorizarea și evaluarea implimentării proiectelor de execuție în teren de către autoritățile/instituțiile responsabile de implementarea Programului;

5) responsabilizarea autorităților/instituțiilor responsabile de implementarea Programului;

6) instruirea autorităților publice locale, deținătorilor de terenuri privind întocmirea, depunerea dosarelor și realizarea implementării proiectelor de îmbunătățiri funciare;

7) autoritățile/instituțiile responsabile de implementarea Programului vor asigura implementarea în teren a proiectelor inițiate în perioada 2024-2025, conform recomandărilor din fișa de evaluare a Membrilor comisiei de evaluare finală.

Membrii grupului de lucru de evaluare finală:

Vasile ȘARBAN, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

(semnătura)

Angela Dogotari, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

(semnătura)

Vasile Nemțanu, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

(semnătura)

Nicoleta Necruțu, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

(semnătura)

Alina Gospodinov, Ministerul Mediului

(semnătura)

Alexandru Muntean, Institutul Național de Cercetări

(semnătura)

Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară

Ion Bacean, Universitatea Tehnică în Moldova

(semnătura)

Aureliu Overcenco, Institutul de Ecologie și Geografie

(semnătura)

al Universității de Stat din Moldova

VI. Anexe

Anexa nr.1

Denumirea proiectului: *executarea lucrărilor civile, privind construcția sistemului de irigare*

Locația Proiectului (lucrărilor): s. Telița, r. Anenii Noi

Obiectivul (scopul) Proiectului (lucrărilor) *prezentul proiect prevede extinderea sistemului de irigare în satul Telița, raionul Anenii Noi. Conform proiectului s-a planificat construcția unei aducțiuni principale și a 3 aducțiuni terțiare cu hidranți pentru irigare. Pentru asigurarea presiunii necesare și a debitului solicitat, în proiect a fost stabilit instalarea sistemului cu o motopompă în punctul de racordare cu sistemul existent.*

Perioada implementării Proiectului (lucrărilor) 2024-2025

Proiectul (lucrările) se referă la Obiectivul general 3. Ameliorarea solurilor pe 122 de hectare de terenuri agricole până în anul 2025

Obiectivul specific 3.2. *Ameliorarea hidrică (amenajări de irigare) prin majorarea suprafețelor irigate cu 4450 de hectare până în anul 2025, stabiliți în Planul de acțiuni pentru anii 2024-2025 privind implementarea Programul de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.864/2020.*

Fișa de evaluare a lucrărilor

Relevanță

Concluzie: Proiectul Investiției privind construcția sistemului de irigare, satul Telița raionul Anenii Noi. - Membrii Comisiei de evaluare cu deplasarea în teren au constatat că Proiectul Investiției privind construcția sistemului de irigare, se încadrează în obiectivul nr. 3, Obiectivul specific 3.2, acțiunea 3.2.1. din Plan și este efectuată în scopul ameliorării hidrice și majorării suprafețelor irigate pentru atenuarea secetei pedologice .

Astfel, toți membrii Comisiei, constată că Proiectul examinat în teren asigură irigarea terenurilor agricole pe circa 10 ha. Sursa de apă pentru irigare este bazinul din Râșcani, care se pompează din râul Nistru.

Coerență

Concluzie: În rezultatul examinării și evaluării în teren a proiectului privind construcția sistemului de irigare, membrii Comisiei au constatat că acesta a fost stimulat de către IFAD, conform indicatorului stabilit în acțiunea 3.2.1. „Stimularea reabilitării sistemelor de irigare pentru atenuarea secetei pedologice”.

În rezultatul implementării proiectului membrii Comisiei, au constatat că proiectarea construcției sistemului de irigare examinată în teren poate avea și unele riscuri, din considerentul că pomparea apei privind construcția sistemului de irigare din pompă în pompă necesită o legătură armonioasă dinte toți cei implicați.

Eficacitate

Concluzie: În cadrul proiectului privind construcția sistemului de irigare, eficacitatea proiectului poate fi asigurată în cazul funcționării SI cu o bună conlucrare a beneficiarilor proiectului examinat în teren cu AUA I „Roșcani”.

Totodată, se recomandă ca beneficiarii proiectului să construiască un bazin de acumulare a apei la irigare pe lângă stația de pompare pentru a atenua riscul lipsei apei primite de la AUA I „Roșcani” în perioadele secetoase în sezonul de irigare.

Eficiență

Concluzie: Conform informației fermierilor din zona de irigare, aceștia vor utiliza Stația de pompare în sezonul de irigare.

În acest sens, eficiența economică a proiectului poate fi evaluată doar după utilizarea Stația de pompare.

Durabilitate

Concluzie: Ținând cont că conform soluției proiectului sursa apei pompată în sistem este preluată de la AUA I „Roșcani”, și nu au un bazin de acumulare propriu, durabilitate proiectului depinde în mare parte și de interacțiunea beneficiarilor proiectului dat cu AUA I „Roșcani” și în unele condiții pot apărea riscuri de funcționalitate a acestuia.

Denumirea proiectului: *Reabilitarea stației de pompare prin procurarea și montarea pompei pentru apă*

Locația Proiectului (lucrărilor): Varnița, r. Anenii Noi - AUA I „VARNIȚA”

Obiectivul (scopul) Proiectului (lucrărilor) *scopul proiectului investițional propus de AUA I „Varnița” este de a efectua lucrări de reparație în cadrul stației de pompare „Varnița-14” pentru a menține în continuare funcționalitatea sistemului de irigare și a mări suprafețele irigate cu suportul financiar atras în forma de credit prin Proiectul „Livada Moldovei”.*

Perioada implementării Proiectului (lucrărilor) 2024-2025

Proiectul (lucrările) se referă la Obiectivul general 3. *Ameliorarea solurilor pe 122 de hectare de terenuri agricole până în anul 2025*

Obiectivul specific 3.2. *Ameliorarea hidrică (amenajări de irigare) prin majorarea suprafețelor irigate cu 4450 de hectare până în anul 2025, stabiliți în Planul de acțiuni pentru anii 2024-2025 privind implementarea Programul de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.864/2020.*

Fișa de evaluare a lucrărilor

Relevanță**Concluzie:**

Scopul proiectului este reabilitarea stației de pompare prin procurarea și montarea pompei pentru apă.

Acesta corespunde Obiectivului nr. 3. Din Plan și este efectuată în scopul majorării suprafețelor irigate pentru atenuarea secetei pedologice. Prin implementarea proiectului s-a extins majorarea suprafețelor irigabile cu 50 ha.
Coerență Concluzie: În rezultatul evaluării în teren a proiectului s-a constatat că reabilitarea stației de pompare prin procurarea și montarea pompei pentru apă a fost susținută financiar de către proiectul „Livada Moldovei” conform indicatorului stabilit în acțiunea 3.2.1. din Plan. Proiectul dat, din punct de vedere a funcționalității este important pentru funcționarea Sistemului Centralizat de Irigare. Reabilitarea stației de pompare va majora productivitatea culturilor agricole.
Eficacitate Concluzie: În cadrul proiectului s-a reabilitat stația de pompare cu o pompă cu randament ridicat în comparație cu cele două, care erau cu un randament mai redus. În rezultat, se va majora suprafețele irigabile și calitatea și cantitatea producției agricole.
Eficiență Concluzie: Utilajul instalat în stația de pompare este cu cel puțin 30 % față de cel existent în stație. În concluzie, proiectul s-a dovedit a fi eficient din punct de vedere economic.
Durabilitate Concluzie: Ținând cont de cele evaluate în teren, s-a ajuns la concluzia Membrilor Grupului de lucru că durabilitatea proiectului depinde de un șir de factori. În condițiile în care SCI va fi funcțional perioada de exploatare a utilajului instalat depinde de parametrii tehnici ai acestuia și intensitatea folosirii acestuia.

Denumirea proiectului: *construcția bazinului de acumulare a apei pentru irigare cu volumul 47000 m³*

Locația Proiectului (lucrărilor): *r. Căușeni s. Căinari– GȚ Vaipan Liubomir Ivan*

Obiectivul (scopul) Proiectului (lucrărilor) *Construcția bazinului de acumulare a apei pentru irigare cu volumul 47000 m³ în scopul asigurării irigației plantațiilor multianuale (viță de vie, prune, cireși) circa 50 ha.*

Perioada implementării Proiectului (lucrărilor) *2024-2025*

Proiectul (lucrările) se referă la Obiectivul general 3. *Ameliorarea solurilor pe 122 de hectare de terenuri agricole până în anul 2025*

Obiectivul specific 3.2. *Ameliorarea hidrică (amenajări de irigare) prin majorarea suprafețelor irigate cu 4450 de hectare până în anul 2025, stabiliți în Planul de acțiuni pentru anii 2024-2025 privind implementarea Programul de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.864/2020.*

Fișa de evaluare a lucrărilor

Relevanță

Concluzie: Proiectul ce ține de construcția bazinului de acumulare a apei pentru irigare cu volumul 47000 m³, este benefic pentru fermierii ce dețin terenurile din zonă. Construcția bazinului va asigura irigarea a circa 50 ha, ceea ce constituie 30 % la sută din culturile disponibile în zonă.

Construcția acestui obiect a fost finalizat în luna martie, unde s-a irigat circa 26 ha vița de vie, 18 ha livadă de prun și 10 ha livadă de cireș.

Proiectul dat corespunde Obiectivului specific 3.2. *Ameliorarea hidrică prin majorarea suprafețelor irigate cu 4450 de hectare până în anul 2025.*

Coerență

Concluzie: În rezultatul evaluării în teren a proiectului s-a constatat că acesta a fost stimulat de către Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea Proiectelor în domeniul Agriculturii (UCIMPA) din surse externe.

Construcția bazinului de acumulare se încadrează în tot procesul tehnologic de asigurare a irigației plantațiilor horticoale deținute de fermierii din zona irigabilă.

Eficacitate

Concluzie: Rezervele de apă din bazinul de apă pentru irigare acumulate pe tot parcursul anului, asigură stabilitatea întregului proces tehnologic. În rezultat, fermierii obțin cantitate și calitate pentru culturile agricole.

Eficiență

Concluzie: În concluzie, proiectul s-a dovedit a fi eficient din punct de vedere financiar.

Eficiența economică este demonstrată prin obținerea calității și cantității produselor obținute în rezultatul irigației terenurilor agricole.

Durabilitate

Concluzie: Membrii Comisiei constată că durabilitatea proiectului va fi asigurată prin utilizarea apei la irigare în următorii ani.

Denumirea proiectului: *Combaterea eroziunii eoliene, rehabilitarea a 1000 ha fâșii forestiere de protecție*

Locația Proiectului (lucrărilor): *s. Ghiliceni, r. Telenеști*

Obiectivul (scopul) Proiectului (lucrărilor) *Stimularea înființării/reabilitării fâșiilor forestiere de protecție*

Perioada implementării Proiectului (lucrărilor) 2024-2025

Proiectul (lucrările) se referă la Obiectivul general 2. *„Prevenirea și combaterea eroziunii solului pe o suprafață de 1190 de hectare de terenuri agricole până în anul 2025”*

Obiectivul specific 3.2. *Combaterea eroziunii eoliene (deflației) pe 1035 de hectare de terenuri agricole până în anul 2025 stabiliți în Planul de acțiuni pentru anii 2024-2025 privind implementarea Programul de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.864/2020.*

Fișa de evaluare a lucrărilor

Relevanță

Concluzie: Scopul proiectului este stimularea înființării/reabilitării fâșiilor forestiere de protecție. În urma evaluării în teren, Membrii Grupului de lucru în teren au examinat lucrări de tăieri de igienă, delimitări și completări cu 60 puietri pe o suprafață de 1,54 ha ce vor contribui ca fâșia forestieră de protecție reabilitată să asigure în continuare funcția de prevenire și combatere a eroziunii eoliene, conform obiectivului general și specific propus.

Coerență

Concluzie: În rezultatul evaluării în teren a proiectului s-a constatat că acesta a fost stimulat de către Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea Proiectelor în domeniul Agriculturii (UCIMPA) din surse externe.

Totodată, a fost observat în urma lucrărilor evaluate, prezența unor arbori uscați și goluri care indică faptul că reabilitarea completă nu este încă realizată în totalmente, iar fâșia forestieră minimizează riscuri de eroziune eoliană pe terenurile agricole locale.

Eficacitate

Concluzie: Lucrările realizate au contribuit la atingerea parțială a obiectivului specific, prin refacerea funcției de protecție a fâșiilor forestiere și reducerea riscului de eroziune eoliană.

De asemenea, Grupul de lucru în urma evaluării în teren a constatat că completările cu puietri și tăierile de igienă au generat rezultate, însă prezența golurilor demonstrează că scopul proiectului nu a fost realizat integral. Astfel, eficacitatea

intervențiilor este moderată , necesitând completări suplimentare pentru atingerea deplină a obiectivelor preconizate.

Eficiență

Concluzie: Resursele utilizate pentru lucrări de delimitări constituie 2246,79 lei, pentru tăieri de igienă 14600,62 lei, iar pentru lucrările de completări constituie 8910,23 lei.

În concluzie, lucrările au fost efectuate în timp util dar lipsa completărilor în anumite zone în care arborii s-au observat a fi uscați, indică faptul că rezultatele obținute nu au atins pe deplin nivelul vizat a proiectului.

Durabilitate

Concluzie: Membrii Comisiei constată că durabilitatea funcționării antiemoționale a fâșiei forestiere evaluate este înaltă și trebuie să fie asigurată în continuare prin managementul responsabil al administrației publice în comun cu gospodăria silvică locală.

Denumirea proiectului: *Combaterea eroziunii eoliene, reabilitarea a 1000 ha fâșii forestiere de protecție*

Locația Proiectului (lucrărilor): *s. Mândrești, r. Telenеști*

Obiectivul (scopul) Proiectului (lucrărilor) *Stimularea înființării/reabilitării fâșiilor forestiere de protecție*

Perioada implementării Proiectului (lucrărilor) *2024-2025*

Proiectul (lucrările) se referă la Obiectivul general 2. *„Prevenirea și combaterea eroziunii solului pe o suprafață de 1190 de hectare de terenuri agricole până în anul 2025”*

Obiectivul specific 3.2. *Combaterea eroziunii eoliene (deflației) pe 1035 de hectare de terenuri agricole până în anul 2025 stabiliți în Planul de acțiuni pentru anii 2024-2025 privind implementarea Programul de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.864/2020.*

Fișa de evaluare a lucrărilor

Relevanță

Concluzie: Scopul proiectului este stimularea înființării/reabilitării fâșiilor forestiere de protecție. În urma evaluării în teren, Membrii Grupului de lucru în teren au examinat lucrări de tăieri de igienă, delimitări și completări cu 50 puieți pe o suprafață de 0,69 ha ce vor contribui ca fâșia forestieră de protecție reabilitată să asigure în

continuare funcția de prevenire și combatere a eroziunii eoliene, conform obiectivului general și specific propus.

Coerență

Concluzie: În rezultatul evaluării în teren a proiectului s-a constatat că acesta a fost stimulat de către Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea Proiectelor în domeniul Agriculturii (UCIMPA) din surse externe.

Investițiile realizate sunt coerente cu obiectivul specific, deoarece tăierile de igienă și completările sprijină refacerea funcției de protecție a fâșiilor forestiere, asigurând o bază pentru eficiența rezultatelor.

Eficacitate

Concluzie: Lucrările realizate au contribuit la atingerea parțială a obiectivului specific, prin refacerea funcției de protecție a fâșiilor forestiere și reducerea riscului de eroziune.

De asemenea, Grupul de lucru în urma evaluării în teren a constatat că completările cu puieții și tăierile de igienă au generat rezultate vizibile, dar obiectivul nu este încă realizat integral.

Eficiență

Concluzie: Resursele utilizate pentru lucrări de delimitări constituie 1006,68 lei, pentru tăieri de igienă 5253,65 lei, iar pentru lucrările de completări constituie 57544,7lei.

În concluzie, nivelul de completare realizat, indică faptul că rezultatele nu au fost atinse pe deplin ceea ce era preconizat.

Durabilitate

Concluzie: Membrii Comisiei constată că durabilitatea intervențiilor efectuate contribuie pe termen lung a fâșiilor forestiere și la prevenirea eroziunii eoliene.

Mentținerea rezultatelor pe termen lung depinde de continuarea lucrărilor de completare și monitorizare pentru a asigura durabilitatea efectelor proiectelor.

Denumirea proiectului: *Combaterea eroziunii eoliene, rehabilitarea a 1000 ha fâșii forestiere de protecție*

Locația Proiectului (lucrărilor): *s. Hirișeni, r. Telenеști*

Obiectivul (scopul) Proiectului (lucrărilor) *Stimularea înființării/reabilitării fâșiilor forestiere de protecție*

Perioada implementării Proiectului (lucrărilor) 2024-2025

Proiectul (lucrările) se referă la Obiectivul general 2. *„Prevenirea și combaterea eroziunii solului pe o suprafață de 1190 de hectare de terenuri agricole până în anul 2025”*

Obiectivul specific 3.2. *Combaterea eroziunii eoliene (deflației) pe 1035 de hectare de terenuri agricole până în anul 2025 stabiliți în Planul de acțiuni pentru anii 2024-2025 privind implementarea Programul de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.864/2020.*

Fișa de evaluare a lucrărilor

Relevanță

Concluzie: Scopul proiectului este stimularea înființării/reabilitării fâșiilor forestiere de protecție. În urma evaluării în teren, Membrii Grupului de lucru în teren au examinat lucrări de tăieri de igienă și delimitări pe o suprafață de 3,33 ha în 2 rânduri a câte 14 m necesar pentru reducerea eroziunii eoliene.

Coerență

Concluzie: În rezultatul evaluării în teren a proiectului s-a constatat că acesta a fost stimulat de către Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea Proiectelor în domeniul Agriculturii (UCIMPA) din surse externe.

Investițiile realizate sunt coerente cu obiectivul specific, întrucât contribuie la îmbunătățirea funcției de protecție a fâșiilor împotriva eroziunii eolienei.

Totuși, întrucât au fost realizate exclusiv tăieri de igienă, intervenția contribuie doar parțial la rehabilitarea completă a fâșiilor forestiere. Deși lucrările efectuate îmbunătățesc starea arboretului, acestea nu asigură încă nivelul de reabilitare necesar pentru atingerea integrală a obiectivului de a combate eroziunea eoliana.

Eficacitate

Concluzie: Din perspectiva eficacității, lucrările de tăiere de igienă efectuată în fâșia forestieră de 3,33 ha a constituit la îmbunătățirea stării arboretului, însă rezultatele obținute sunt doar parțial conforme din cele preconizate pentru rehabilitarea completă a fâșiilor forestiere.

Eficiență

Concluzie: Resursele utilizate pentru lucrări de delimitări constituie 4858,33 lei, pentru tăieri de igienă 29120,99 lei.

În concluzie, rezultatele obținute sunt doar parțial conforme din cele preconizate pentru reabilitarea completă a fâșiilor forestiere.

Durabilitate

Concluzie: Membrii Comisiei constată că durabilitatea intervențiilor efectuate contribuie pe termen lung a fâșiilor forestiere și la prevenirea eroziunii eoliene.

Mentținerea rezultatelor pe termen lung depinde de continuarea lucrărilor de completare și monitorizare pentru a asigura durabilitatea efectelor proiectelor.